

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izda vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hoče sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Kato. Hukovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Okrajna zastopa-razpuščena.

Proti novoizvojenima okrajnima zastopoma Ptuj in Laško, kjer so zmagali nemškutarji v tesni zvezi z Nemci, naredili so Slovenci zaradi nepravilnega postopanja pri volitvi priziv na upravno sodišče na Dunaju. Dne 8. t. m. je sodilo to sodišče o slovenskem prizivu in izreklo, da so pritožbe Slovencev opravilne, in da sta vsled tega okrajni zastop Ptuj in Laški trg razpuščena.

Ta razsodba pomeni za nemškutarje in Nemce hud udarec, ker vsem volilcem dokazuje, da ravna naša nasprotniki pri volitvah nepravilno in le tem potom zmagujejo. Postavlja na laž vsa izvajanja „Štajerca“ in nemških listov, ki hočejo v javnosti braniti svoje pristaše in njihovo nedotakljivo zadržanje v politiki.

Slovenci v ptujškem in laškem okraju pa so sedaj dobili priložnost, da svoje vrste tesneje združijo, da neljube, samo po časti hlepeče osebe potisnejo v ozadje in tako složno ter oprti na zaupanje katoliškega slovenskega ljudstva korakajo do zmage.

Spomini na letošnjo hmeljsko kupčijo v Sav. dolini.

Sedaj, ko je že večinoma ves hmeljski pridelek prešel iz prve roke, to je iz rok producenta, se ozira savinjski hmeljar z mešanimi čustvi, deloma z radostjo in zadovoljnostjo, deloma pa tudi z jezo in s studom nazaj na ravno potekajočo hmeljsko sezono. Z veseljem, sem rekel, gleda nazaj, in to radi lepega in obilega pridelka ter radi izostalnih elementarnih nezdod, s katerimi nam je božja previdnost za letos v splošnem prizanesla, z opravičeno jezo na obrazu pa zaradi nedostatkov in nesramnosti, ki so se uprizarjale od strani kupcev, pa še v večji meri od strani naših domačih mešetarjev. Nad četrto stoletja se že bavim s hmeljarstvom ter sem že marsikaj doživel, pa tako nesramne in ovinkarske kupčije še ne pomnim. Zato hočem na tem mestu v kratkih potezah ori-

sat človekoljubno delo savinjskih prijateljev, kmeta, kateri so večinoma vsi v taboru ljudstvo osrečujoče narodno-napredne stranke.

Ker smo lansko hmeljsko kupčijo meseca decembra zaključili z ugodno ceno 5 K 20—40 vin. za kilogram hmelja, je vladalo splošno mnenje producentov, da bodo tudi letos prinesli bavarski in češki kupci zadovoljive cene, a žalibog zgodilo se je ravno nasprotno. Ker so dobili kupci lansko leto veliko met. hmelja premalo, so naročili svojim plačanim mešetarjem, naj poskušajo hmelj še za letos naprej kupovati. In ti ljudje so se v resnici vrgli na lov hmeljskih prodajalcev in so se vozili od krčme do krčme ter so na različne načine prigovarjali raznim vinskim bratcem, da so se nekateri v resnici vdali in prodali vsak nekaj met. hmelja po 3 K kilogram. Ta kupčija se je izvršila večinoma v krčmah, zato so hmeljarji brez pomisleka na posledice takorekoč v šali prodali in z a h t e v a l i omenjeno ceno. Ko so na ta način mešetarji vneli nekaj kalinov na limanice, so šli še dalje. Naznanili so večjim trgovskim hišam, da savinjski hmeljarji prav radi prodajo hmelj po 3 K kilogram, na zunaj pa so ravno tisti, kateri so poprej kmetu na vse mogoče načine prigovarjali, naj prodaja hmelj, kričali: glejte, neumnega kmeta, po 5 K bi lahko prodal svoj hmelj, sedaj ga pa da po 3 K. Na ta način je prišla cela zadeva v javnost z dejstvom, da se hmelj pri nas lahko kupi po 3 K. To pa še ni zadostovalo. Ko je prišel čas obranja, so se pričeli tudi hitro kupci s svojimi mešetarji pri kmetih oglašati, pa ne da bi blago kupovali, ampak prišel je ter gledal malomarno tja v beli dan, kakor da ne misli to leto niti enega kilograma hmelja kupiti; njegov verni hlapec mešetar pa je med tem razlagal, da letos ni mogoče visokih cen pričakovati in bo moral biti vsak zadovoljen, če svoj hmelj spravi sploh v denar. Na ta način je bilo ljudstvo v resnici zbegano ter je pričelo blago kupcem p o n u j a t i za vsako ceno, samo, da se je blaga iznebilo. Da so cene grozovito padle, je samoumevno. Znani so slučajji, da je dala stranka hmelj po 1 K kilogram isti dan, ko je prinesel brzovest, da se plača v žateu kilogram hmelja srednje kakovosti po 2 K 60—80 vin. Da je ležala krivda padlih cen na postopanju kupcev in mešetarjev, je bilo znano vsakemu Savinjanu; toda mešetarji in kupci so poizkušali ta svoj lastni greh zvaliti na rame kmeta-producenta na prav prozoren način.

Kupec je namreč znal s pomočjo mešetarja kmeta vedno pripraviti do tega, da je isti zelo nizko ceno z a h t e v a l s a m, potem pa se je pri drugih prodajalcih zagovarjal s tem, da zahtevajo kmetje take cene, in tudi časopisje je pisalo v tem smislu, kar pa ni odgovarjalo resnici. Na ta način so spravili ves hmelj iz Savinjske doline v židovska skladišča, in dasiravno so prihajala iz hmeljskih trgov v žateu in Norinberku ugodna poročila, kajti cena hmelju se je držala skoro vedno v višini 2 do 3 K in tudi višje za kilogram, je bilo kljub temu gotovo nad 70% savinjskega hmelja prodanega pod 2 K. Nekaj zavednejših kmetov pa le ni hotelo upogniti tilnika takoj na prvi naskok ter so se sklicevali na ceno na zgoraj omenjenih trgih.

Pa tudi te trdovratneže so znali omehčati na prav naprednjaški način. Pustili so namreč nekaj tednov dotičnike popolnoma v miru, potem pa so se vrgli vsi kupci in mešetarji en dan na nje s pretvezo, da rabi vsak le še nekaj malega za izpolnitev pošiljatev na železniških vozovih in da drugi dan že potem odpotuje ter ne bo več kupoval. Posledice tega navala so prinesle zopet lepo svoto kronic v žep mešetarjev in kupcev, kajti udali so se večinoma vsi, in tako je letošnje leto cela vrsta s t o t i s o č e v kronic izgubila v žepih kupcev in njihovih pomagačev, mesto, da bi dobil producent kmet, kar si je z žuljavimi rokami pridela, tudi pošteno plačano.

S kletvijo na jeziku so vozili kmetje svoj pridelek raznim kupcem, in če si vprašal domov vračajočega se kmeta: „No, očka, ali ste zadovoljni z letošnjo prodajo,“ si dobil navadno odgovor: „Haj naj vzame te p..... mešetarje“; in pogljal je jezno svoje konje naprej. Sedaj vas pa vprašam rojaki Savinjsčani, kako dolgo bomo pa še mi to prenašali, da bi bili popolnoma v rokah lib. in naprednih kupcev in mešetarjev, da bi se ti norčevali iz nas in obenem pa si od naših žuljev redili trebuščke? To ne more in ne sme dolgo trajati, sicer ne bomo imeli kmetje druge pravice na svojih posestvih, kakor zemljo pridno obdelovati, dobiček si bodo pa razni klati vitezi medsebojno razdelili. Pozivljam vas, kmete, brez razlike političnega mišljenja; sedaj v zimskem času bo več prilike za razna preišljevanja in kovanja novih načrtov za bodočnost; poprimite se misli, da nam je neka stanovska organizacija neobhodno potrebna, po kateri bi se savinjski kmetje združili v

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Dalje.)

5. Križev pot.

Ravno v petek, dne 9. septembra je imela naša skupina na dnevnem redu križev pot. Kateri smo bili prvič v Jeruzalemu, smo bili radovedni, kako neki bo to. Mnogi so imeli pomisleke, češ, ne bo varno po ozkih jeruzalemskih ulicah na glas moliti in peti celi križev pot; 10 ljudi zapre celo ulico, ovira promet, Turki bodo hudi, nas bodo zasramovali, ali se zgodi še kaj hujšega. A izkušeni pater frančiškan-voditelj nas je pomiril: le brez strahu, križev pot bomo ravno tako molili kakor doma v cerkvi, peli bomo tudi.

In res, kar se tiče čisto nabožne strani našega romanja, je bil križev pot vrhunec naših romarskih pobožnosti. Lep in častiljiv je križev pot, a stokrat bolj ga zna še ceniti tisti, ki ga je opravljal na tistem potu kakor Zveličar sam.

Najprej smo imeli v kapeli bičanja romarsko sv. mašo. Kapelica je pozidana šele leta 1838 in nima nič posebnega razven kamenu pod velikim oltarjem, kjer je stal bojda steber, na katerega je bil privezan Zveličar, ko so ga bičali. Je li res ta steber stal ravno tukaj, ni gotovo, ker kaže izročilo tudi na druge kraje, vsekakor pa je ta kraj častiljiv, ker takoj nasproti kapeli stoji turška vojašnica na tistem mestu, kjer je stal ob Kristusovem času grad Antonija. Stopimo v dvorišče s tlakom, ki je še iz rimskih časov, razni kolobarji na kamenu še kažejo, da so se tu rimski vojaki od dolgega časa igrali. Tukaj so se vojaki norčevali iz Gospoda, in mu položili trnjevo krono na glavo. Tu je imel Pilat svoj sodni sedež, kjer je izrekel usodno obsodbo, najprej priznal nedolžnost obsojenca, potem ga pa vendar izročil „njihovi volji“. Sv. pismo izrecno pravi, da je bil Kristus

obsojen na kraju, ki se imenuje grški litostrotos, to je kamenit trg. Novejši čas so pri prezidavanju in odkopavanju starih ruševin res odkrili tak tlak, ki se vidi pri cerkvi in samostanu sijonskih sester, in pa v turški vojašnici. Na mestu turške vojašnice je v starih časih stala bržkone Sofijina cerkev. Mestna vrata, staro izročilo in pa razne izkopine nam omogočujejo približno dognati, da so bile razne postaje križevega pota res po priliki tam, kjer se sedaj kažejo. Seveda sedanje ulice gredo v nekoliko drugačni smeri, kakor v starem Jeruzalemu, dotični prostori so deloma pod razvalinami, deloma zaidani s hišami. Postaje so pa povsod kolikor mogoče blizu tistega prostora, kjer so se vršili posamezni prizori križevega pota.

Iz dvorišča turške vojašnice gremo le nekaj korakov po ulici proti Stefanovim vratom, in tamkaj nam na zidu kapelice bičanja kaže napis II. postajo na nasprotni strani, kjer je zadel Gospod težki križ na svoje rame. Seveda se je moralo to zgoditi prav blizu tistega prostora, kjer je bila izročena sodba. Odtod se pomika naš sprevod proti zahodu, dokler se ulica ne združi z drugo ulico, ki pride od damaščanskih vrat.

Na tem oglu stoji na desni strani avstrijsko gostišče, na levi pa starodavna kapelica katoliških Armencev, kamor postavlja izročilo tretjo postajo, kjer je Zveličar prvič padel pod križem. Ko opravimo tu svojo pobožnost, gremo naprej v jugovzhodni smeri po ulici „Gospo Marije“, in kmalu zagledamo na levo vrata, ki peljejo v staro vladno palačo. Od jugovzhodne strani pride tu sem od templja ulica, ki je imela bojda še v rimskih časih to smer. Ko so gonili Zveličarja od sodnika do sodnika, je Mati božja v templu molila, potem pa je šla od templja po tej ulici in na oglu srečala vojake, ki so gnali njenega sina na morišče. Tu sta se srečala tedaj Sin in Mati, ki se je pridružila žalostnemu sprevodu proti Kalvariji. To je četrta postaja. Od damaščanskih vrat, to je od sever-

ne strani sem, pa je prišel iz pristave Simon Cirenški, katerega so vojaki prijeli in ga prisilili, da je onemoglemu Zveličarju pomagal nesti križ. Nekaj korakov od četrte postaje pride od zahodne strani „frankovska ulica“ ter se združi z Marijino, na oglu na levi strani je peta postaja. Dotična hiša je last frančiškana, in notri je kapelica, kjer vidimo na priprostem oltarju sliko, predstavljajočo Simona, ki pomaga nesti križ.

Po ozki, umazani, nerodni, deloma obokani „frankovski“ ulici gremo navzgor, in kakih 100 korakov od pete postaje pridemo do šeste postaje. Na levo je dvonadstropno poslopje in na oknih v pritličju napis, da je tu 6. postaja. Po izročilo je imela tu Veronika svojo hišo. Ko je zagledala celo pobitega Zveličarja, mu je ponudila svoj prt, da se je obrisal. V pritličju je sedaj kapelica zedinjenih Grkov. Cesta se vije vedno višje in postaja vedno bolj umazana, kmalu pridemo na obokani temni prostor, kjer se naša cesta križa z drugo, ki gre od severa proti jugu (Kane-Zet). Ob Kristusovem času je bil tu konec mesta in so bila na tem mestu „sodna vrata“, kjer so na smrt obsojenim še enkrat prebrali smrtno obsodbo in jih potem gnali naravnost na morišče, na bližnji griček Kalvarijo. Tu je kapelica očetov svete dežele, kjer je sedma postaja. V kapelici kažejo steber, ki je stal nekdanj ob mestnih vratih in na katerega so obešali razglas smrtno obsodbe. V isti smeri nadaljujemo svojo pot skozi obokan predor, gremo mimo johanitskega gostišča in pridemo do pročelja dolgega, enoličnega poslopja, grškega samostana, kjer opazimo na zidu v kamenu vdolben križec, ki nam kaže osmo postajo, kjer je tolažil Zveličar jeruzalemske žene. Tukaj smo čisto blizu Kalvarije in božjega groba, toda vmes je grški samostan in druge hiše, moramo torej iti po ovinkih proti cerkvi božjega groba. Nekaj časa gremo po bazarski cesti, potem po stopnicah navzgor in pridemo v neko slepo ulico. Na desni stoji neko poslopje, na levi pa zid, ki zapira dvori-

trdno celoto. Berite ta-le poziv, dajte ga tudi sosedom, in če boste kaj pametnega v tej ali oni občini ukrenili glede hmeljarske organizacije, poročajte uredniku „Slovenskega Gospodarja“, in ta bo gotovo rade volje prepusil mal prostorček v listu za vašo razmotrivanja. (Z velikim veseljem. Op. ur.) Postavimo se na svoje lastne noge in Bog boče blagoslovil naš trud, ker „prazno je delo brez blagoslova z nebes“.

Kmet hmeljar.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 4. novembra: Cesar je sklical bosansko-hercegovski deželni zbor na 7. novembra v Sarajevo. — Iz Belgrada se poroča, da so se pojavile pri preosnovanju Pašičevega ministrstva velike težkoče. Pašič se bo baje vsled tega umaknil iz političnega življenja s tem, da bo prevzel predsedstvo državnega sveta. Novo ministrstvo pa bi sestavil sedanjí finančni minister Protić iz obeh radikalnih strank. — Ruski car se je pripeljal včeraj dopoldne v Potsdam na Nemškem. Na kolodvoru ga je sprejel nemški cesar in princ. Vladarja sta se jako prisrčno pozdravila. — Iz Soluna poročajo, da pričakujejo tam od ure do ure smrt bivšega sultana Abdul Hamida.

Dne 5. novembra: Hrvaški sabor bo sklican na dan 21. t. m. Banu Tomašiču se je že pozdravilo, dobili večino za svojo politiko v saboru. — Črnogorski kralj Nikola se bo po svojem posetu italijanskega dvora podal na Dunaj, kjer ostane nekoliko dni. Čas poseta še ni določen. — Zdravstveno stanje srbskega prestolonaslednika Aleksandra se je zadnje dni znatno izboljšalo.

Dne 6. novembra: Na Koroškem bi radi Nemci uvedli tak občinski volilni red, po katerem bi pri občinskih volitvah zmagovali le nemškotarski liberalci. — Na Portugalskem je nova svobodomiselná vlada uvedla razporoko. Po tej vladni naredbi zadržuje, da en zakonski izjavi na uradu, da noče z drugim več živeti v zakonu — in ločita se. Po dveh letih se lahko vsak vnovič poroči. Cisto pogansko! Zato so torej naši liberalci tako vneti za Portugal. — V Perziji se vrše boji med uporniki in vojaki. Angleška je že izkrcala nekaj vojakov. S tem je storjen prvi korak, da si Angleška in Rusija razdelita Perzijo.

Dne 7. novembra: Rusija je sklenila z Bolgarsko tajno vojaško zvezo. Ruske čete bi v službu vojske imele prost prehod preko Bolgarske, katere pristanišča bi varovala pred napadi tujih brodogradov ruska črnomorska bojna mornarica. — Na Grškem se je vršilo v nedeljo silno veliko shodov za velikogrško republiko. Vlada dela na to, da prepreči nemire, a se ne more zanašati na armado in na mornarico. Skoro vsi mlajši častniki so pristaši ljudovlade. Menda bo le res, kakor so naglašali svobodomiselní, da sledi portugalski revoluciji revolucija na Grškem, pozneje na Španskem, končno pa v Italiji. — V španski zbornici je naznanil ministrski predsednik Canalejas, da ima vlada v rokah dokaze o agitaciji za ljudovlado. Po vojašnicah so se razdeljevali letaki, ki pozivajo vojake, naj pomore kralju zveste častnike. Zato je ukazal zapreti več agitatorjev, ki jih bo sodilo vojno sodišče.

Dne 8. novembra: Zasedanje avstrijsko-ogrskih delegacij se konča dne 16. ali 17. novembra. Državni zbor bo pa sklican najbrže v torek, dne 22. novembra. — Grški prestolonaslednik vstopi baje zo-

pet v grško armado in prevzame neko poveljništvo. — V Cardiffu na Angleškem so štrajkujoči delavci napadli delavce, ki so se peljali z vlakom na delo. Najhujše pri pretepu so bile ženske. Veliko delavcev je ranjenih. — Med Kitajci in Japonci se vrše male praske ob meji. Več Japoncev je ranjenih, nekaj zaprtih.

Dr. Šušteršič,

voditelj Vseslovenske ljudske stranke, je včeraj, dne 8. novembra nastopil v polnoštevilnem zasedanju delegacij kot prvi protigovornik ter naredil s svojim, po obliki in vsebini izbornim govorom, splošno pozornost. Glede Nemčije je rekel, da nam pri napetosti zaradi aneksije Bosne Nemčija ni stala ob strani iz gole ljubezni, ampak iz razloga, da varuje svoje trgovske težnje v južnih deželah. Odločno pa morajo Slovani ugovarjati zoper to, da naše zunanje zveze upliva jo na tok naše notranje politike v škodo slovenskim narodom. Burno pritrdjevanje od članov Slov. Jednote.) Zveza z Nemčijo in Italijo ima na našo politiko tak upliv, da Slovani čutijo, da vsled teh zvez Nemci in Italijani v avstrijski državi zavzemajo privilegirano stališče. Tega pa ne moremo nikakor trpeti! (Burno odobravanje.) Ker ima tudi notranja uprava naše zunanje politike, namreč zastopstva pri vseh državah, dejansko le nemški in mažarski značaj, in se niti pri slovenskih državah ne uporabljajo slovenski diplomatje, zato dr. Šušteršič izjavi, da ne more glasovati za proračun. (Dolgo trajajoče ploskanje in odobravanje.) Vsled tega govora je že jasno, da bo med udi Slov. Jednote samo vladni hlapec Ploj, ki je v svojem govoru pel tako ponižen slavošpev nemški politiki, glasoval za zunanji proračun. Zaljiv nastop za ptujsko-ormoški okraj, da se njih poslanec loči od drugih Slovanov in glasuje hlapčevsko z Nemci. Govor dr. Šušteršiča je globoko učinkoval. Za dr. Šušteršičem je vstal in govoril sam bivši ministrski predsednik baron Gauč, ki je dr. Šušteršiču očital, da ne pozna hvaležnosti do Nemčije. Zakaj bi jo neki, saj ni hlapec naše nemške vlade, kot Ploj. Govor dr. Šušteršiča je postal predmet najživahnejših razgovorov, tako, da je našel Gaučev govor le malo pozornosti.

Razne novice.

* **Zlatomašnik Ivan Krušič.** Umrl je oni, katerega je vsakdo iskreno ljubil, kdorkoli ga je poznal. Dne 5. novembra je za vedno zatisnil svoje oči, in njegov duh je odplaval k Vsemogočnemu po plačilo, katero si je zaslužil za svoja mnogobrojna dela usmiljenja. Kdo je bil večji ljubitelj učee se mladine kakor blagopokojni profesor Ivan Krušič? Rojen je bil ranjki dne 4. junija 1833 v Medlogu, pol ure od Celja; njegova zibelka je tekla v priprosti, toda pošteni kmečki hiši. Skromni in marljivi deček se je šolal v Celju, bogoslovne študije je dovršil v Celovcu in št. Andražu. Posvečen je bil v duhovnika dne 27. julija 1856. leta. Kot duhovnik je služboval z veliko gorečnostjo v Artičah, pri Sv. Petru pod Sv. gorami, v št. Vidu pri Ponikvi in kot provizor pri Sv. Roku ob Sotli. Leta 1859 je bil poklican kot učitelj veronauka na gimnazijo v Celje, kjer je bil do leta 1893., ko je stopil v stalni pokoj. Razun tega je vodil ranjki od leta 1864 do 1878 prav skrbno dijaško semenišče v Celju. Leta 1877 je dobil Ivan Krušič na-

slov kn.-šk. duhovnega svetovaleca, leta 1893 častni naslov c. k. šolskega svetnika in leta 1906 ob njegovih 50letih, v zahvalo za ves trud je bil imenovan za knezoškofjskega kons. svetnika. Naš prem. knezoškof so bili tudi Krušičev učenee na celjski gimnaziji. Sprevod se je vršil v torek, dne 8. t. m. ob 9. uri dopoldne. V farni cerkvi je imel mil. g. opat Ogradi ganjiv nagovor. Spreveda se je udeležilo 36 duhovnikov iz Celja in sosednjih župnij. Nadalje dež. in drž. poslanca dr. Benkovič, dr. Verstovšek, načelniki uradov, gimnazija itd. ter velika množica ljudi. Vsakdo je hotel še preljubljenemu pokojniku izkazati zadnjo čast. Njegovo telo smo položili v grob, a njegov duh pravega krščanskega usmiljenja in čiste narodne ljubezni naj ostane med nami. N. v m. p.!

* **Novi krški škof.** Solnograški nadškof dr. Katschthaler je imenoval pomožnega škofa solnograškega, dr. Baltazarja Kaltnerja za knezoškofa krškega. Dosedanji krški škof dr. Kahn se je vsled visoke starosti in bolehnosti škofiji odpovedal.

* **Duhovniške vesti.** Župnijo Sv. Lovrene v Stranicaiah je dobil gospod Viktor Preglej, I. kaplan v Konjicah. — Soprovizor v Razborju je postal gospod Ivan Rožman, župnik v Zavodnjah.

* **Učiteljska mesta.** Razpisano je na 1razredni ljudski šoli v Pleševu mesto učitelja in šolskega vodje, in na 5razredni ljudski šoli v Jarenini mesto stalnega nadučitelja. Prošnje do 31. novembra.

* **Tečaj za nadzorstvo zadrug v Mariboru.** O priliki revizij se je splošno dogladlo, da pri večini zadrug nadzorstvo ne posluje. Vzrok temu nedostaku je skoraj povsod dejstvo, da člani nadzorstva ne poznajo svojih dolžnosti in ne znajo izvrševati svojega posla. Ker je pa nujno potrebno, da se tudi nadzorstvo pritegne k delovanju, zato moramo skrbeti za to, da dobi nadzorstvo potreben pouk. V to svrhu se priredi 16. in 17. nov. 1910 poučen tečaj za nadzorstvo v Mariboru, v prostorih katoliškega delavskega društva, Flössergasse 4. Začetek tečaja je dne 16. nov. 1910 ob 10. uri predpoldne. Konec tečaja je dne 17. novembra 1910 ob 4. uri popoldne. — Vspored: 1. Dolžnosti nadzorstva v smislu določb zakona, pravi in poslovnika. 2. O občnih zborih, sejah nadzorstva in sestavi zapisnikov. 3. Kako naj pregleduje nadzorstvo knjigovodstvo in poslovanje zadrug. (Na podlagi izdelanih formularjev, katere dobi vsak udeleženeec roke.) V sredo, dne 16. nov. ob 8. uri zvečer zabavni večer v Narodnem domu. Dolžnost vsake zadruge v okrajih: Marenberg, Maribor, Sv. Lenart, G. Radgona, Ljutomer, Ormož, Ptuj, Slov. Bistrica in Konjice je, da pošlje k tečaju enega člana nadzorstva! Prosimo, da nam v najkrajšem času javite ime udeležencev! Kdor želi, da se mu preskrbi cenno prenočišče, naj to takoj javi!

* **Lepa priložnost za kmečke sinove.** Na dež. pristavi na Robežu, oz. v Goričanah na Kranjskem se sprejme še nekaj mladeničev, da se izvezbajo v živinoreji in kar je ž njo v zvezi. Poleg cele preskrbe dobijo na mesec po 10 K v gotovini. Prošnje naj se vložijo takoj na deželni odbor v Ljubljani. Priložiti je krstni list, domovnico in šolsko izpričevalo, ali pa namesto vsega tega delavsko knjižico in potrđilo županstva, da je prosilec sin poljedelcev. — Deželni odbor kranjski v Ljubljani.

* **Zimski tečaj na gospodinjstvi šoli na Teharjih.** Glasom pravil prireja gospodinjstvska šola na Teharjih poleg letnih tečajev tudi petmesečne zimске tečaje. Letos se začne zimski tečaj dne 1. decembra 1910 in traja do 30. aprila 1911. Gojenke plačujejo mesečno 35 K za vsó oskrbo. Oglasiti se je treba pri vodstvu

šče abesinskega samostana, pred nami pa nekaka vrata, in tam v koti med abesinskim zidom in temi vrati je deveta postaja, kjer je padel Zveličar tretjič pod križem. Potem moramo iti zopet po ovinkih, da pridemo do cerkve božjega groba, kjer so ostale postaje križevega pota.

Po ulicah je bil velik hrušč, mi smo peli in molili, Turki so nas radovedno zijali, šli po svojih opravkih in po svoji navadi vpili, vojak nam je pa delal prosto pot.

Kakšen prizor je moral biti neki takrat, ko so gnali na morišče „velikega preroka“ iz Nazareta! Njegovi sovražniki so vpili, drugi so iz radovednosti prodajali zijala, tretji se natihoma solzili... Kako živo smo si vse to predstavljali na jeruzalemskih ulicah! Pa enak hrušč znajo tudi dandanes zagnati, kjer gre zoper Kristusa in njegovo cerkev.

6. Oljska gora.

V jutranjem mraku dne 10. septembra se je zbrala naša skupina zunaj mestnega obzidja pri francoskem gostišču, kjer smo zasedli pripravljene osle, drugi pa jo mahnilí peš po prašni cesti ob mestnem obzidju proti cedronski dolini. Na levo smo pustili velikansko rusko nasebino severno od Jeruzalema, Jeremijevo votlino, lepo novo Štefanovo cerkev in velikanski samostan francoskih dominikancev, kjer imajo znamenito šolo za proučevanje sv. pisma. Na desni ob cesti smo videli starinske kamenolome, kjer je že kralj Salomon jemal kamenje za svoje stavbe. Kmalu pridemo na vzhodno stran mestnega obzidja, čez (sedaj suhi) potok Cedron vodi nov most, in takoj smo ob vznožju Oljske gore, ki nas je že od daleč ljubko pozdravljala v jutranjem svitu. Oljska gora, komu nisi mila in draga, saj so s teboj združeni spomini na zadnje dneve pozemeljskega bivanja našega Gospoda!

Ob potu v Cedronski dolini smo imeli priliko opazovati nesrečne gobavce, o katerih tolikokrat govo-

ri sv. pismo. V obče se priporoča, v Jeruzalemu ne dajati bakšiša, ker se grdo zlorabi, izvzeti so pa gobavei; tem siromakom se naj kaj da. Grozen prizor je to! S hripavim glasom prosijo miloščine in stegujejo svoje, od gobe izjedene roke proti tujcem. Enemu manjka nos, drugemu so že pesti odpadle, tretji ima člene na rokah in nogah čisto sključene, nekateri imajo ovite gobave dele z gnjusnimi cunjami. Pa nadležni so ti reveži; prerivajo se do popotnikov in paziti je treba, da se te ne primejo, ker je nevarno, priti z njimi v dotiko, goba je namreč nalezljiva bolezen. — No, goba je podoba greha, in taki gobavci na duši smo več ali manj vsi, in zaradi naših grehov je Zveličar na Oljski gori krvavi pot potil.

Ravnokar moramo izstopiti, dospeli smo do votline smrtne bridkosti ob getzemanskem vrtu. Gospod je v svoji smrtni stiski molil v votlini, ki je sicer služila za stiskanje olja, beseda Getzemane pomeni namreč oljnato klet. Bilo je celo naravno, da si je izbral Gospod miren in tih kraj za molitev. Votlina je do 12 metrov dolga in blizu 8 metrov široka ter ima tri oltarje, pri katerih smo opravili duhovniki sv. maše, svetni romarji pa so sprejeli sv. obhajilo. Svetišče je zelo staro in je že od leta 1393. last frančiškanov. Blizu vhoda na vzhodni strani kažejo skalo, kjer so apo' stoli Peter, Janez in Jakob zaspali, ko je Gospod molil. Prostor pred votlino je dvorišče cerkve Marijinega groba, ki je pa žalibog popolnoma v rokah razkolnikov, zlasti so Rusi popolnoma iztisnili odtod frančiškane. Splohi so žalibog Rusi najbolj nestrpni v Jeruzalemu med vsemi razkolniki. Ko smo se vračali iz Oljske gore, smo si ogledali cerkev Marijinega groba, in tu nas je ruski sluga grozno preklinjal, češ, da je dobil premalo bakšiša, drugače so naš armenski in grški razkolniki povsod prijazno sprejemali in nam nihče ni rekel žal besede. Le v slovenskem, nam so rodnom jeziku, smo morali slišati — na pragu Marijinega groba — kletev!

Poleg votline smrtne stiske je krasen getzemanski vrt, ki je last oo. frančiškanov. Prav skrbno ga obdelujejo in romarje kaj ljubeznivo sprejemajo. Vrt je prekrasen cvetličnjak, obrnjen nekoliko proti zahodu. Največja zanimivost v tem vrtu je pa osem starodavnih oljk, ki so že celo razpokane in naokoli so visoko zagrajene s kamenjem, da ne razpadejo. Pravi, da so te oljke videle še Gospoda, ki je pod njimi hodil in molil. Mogoče, ker oljke včakajo sila visoko starost, vsekako se pa hčere tistih, ker oljka raste iz korenin, kakor naša vrba. Pri obleganju Jeruzalema so Rimljani več ali manj posekali drevje na Oljski gori za svoje vojne priprave in za križe, na katere so pribijali vjete Jude.

Pri odhodu iz vrta dobimo od frančiškanskega bra a kito cvetlic za spomin, kar hvaležno sprejmemo. Zunaj v zidu zapazimo vzdán kamen, ki označuje mesto, kjer je poljubil Judež svojega Učenika in ga s tem izdal.

Po strmi poti gremo ali jezdimó na vrh Oljske gore, kjer je vas Zeitun in mošeja Vnebohoda. Nekdaj je bila tu cerkev, sedaj je mala, okrogla mošeja, v kateri smejo le na praznik Vnebohoda frančiškani opraviti sv. mašo. Ta dan je za Jeruzalemčane pravi narodni praznik.

Iz vrha Oljske gore imamo prekrasen razgled čez jeruzalemsko okolico tja notri do Mrtvega morja, ki se da videti tudi s prostim očesom, kakor srebrna preproga. Najveličastnejši je pa pogled na mesto Jeruzalem, ki kaže v jutranjem solncu vso svojo krasoto. Današnji Jeruzalem ni niti senca starega, pa vendar je iz Oljske gore čudovito lep. Kako krasen je moral biti šele ob Kristusovem času, ko je stal še veličastni tempel, Herodova palača, grad Antonija in druge sijajne stavbe. A ob pogledu na to lepoto se je Gospod razjokal nad mestom, ker je videl že v duhu, da od vsega tega ne bo ostal kamen na kamenu, ker mesto ni spoznalo časa svojega obiskanja.

(Dalje prihodnja.)